

# **GESTIÓ DEL CONEIXEMENT**

**Conclusions sobre la Jornada  
La intervenció en famílies des  
de l'àmbit de medi obert en  
justícia juvenil**

Barcelona, 23 de març de 2006

## **PRESENTACIÓ CONCLUSIONS**

### **A) CONCLUSIONS GENERALS**

1. En relació amb el marc de treball actual en medi obert amb la família del menor o jove
2. En relació amb els aspectes metodològics de la intervenció amb les famílies dels joves.
  - 2.1 Conceptes estructurals i dinàmics de la família.
  - 2.1 Com s'intervé amb la família.

### **B) CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES**

1. Dr. Guillem Feixas
2. EMO Tarragona Terres de l'Ebre
3. EMO-BCN-2
4. VENTIJOL

## CONCLUSIONS GENERALS

### **A) EN RELACIÓ AMB EL MARC DE TREBALL ACTUAL EN MEDI OBERT AMB LA FAMÍLIA DEL MENOR O JOVE**

1. El marc de treball imposa uns límits com:

- La imposició judicial de la mesura al menor
- L'edat del menor i la temporalitat de la mesura
- El volum de casos en execució per tècnic
- El treball en xarxa i la col·laboració d'altres professionals

## CONCLUSIONS GENERALS

2. L'execució de la mesura judicial s'estableix a través d'un procés **d'interacció relacional** entre les persones i els professionals que intervenen.
3. Hi ha una emergència d'una **nova realitat multicultural** i una **configuració plural i alhora complexa** de les realitats dels menors i de les seves famílies.

Joves i famílies immigrants, joves d'altres ètnies, famílies monoparentals, reconstituïdes, acollidores, adoptants, en procés de reagrupament, joves no acompanyats, etc.

## CONCLUSIONS GENERALS

### B) EN RELACIÓ ALS ASPECTES METODOLÒGICS DE LA INTERVENCIÓ AMB LES FAMÍLIES DELS JOVES

#### B1) Conceptes estructurals i dinàmics de la família

La família com a:

- **Punt suport** al procés d'intervenció amb menor
- **Objecte d'intervenció** ja que és part del conflicte i part de la solució
- **Recurs i objecte de la intervenció** ahora

# CONCLUSIONS GENERALS

## **B2) Com s'intervé amb la família**

- Afavorint actituds d'escolta activa
- Informant-la i assessorant-la
- Orientant-la
- Col·laborant per a què desplegui les pròpies competències
- Persuadint-la i motivant-la
- Detectant les situacions de risc, generadores de conflictes i trastorns
- Confrontant-la i capacitant-la
- Recolzant-la i orientant-la
- Establint una relació d'ajuda
- Mediant i resolent conflictes entre la família i el menor o jove
- Facilitant l'accés als recursos comunitaris

# CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/ COMPLEMENTÀRIES EMO DE TARRAGONA/TERRES DE L'EBRE

- El model d'intervenció amb la família es basa en: **La relació d'ajuda**
- La intervenció amb la família és motivada per:
  - L'interès **superior** del menor
  - L'eficàcia de la intervenció en medi obert es **correlaciona positivament** amb el reconeixement i la integració de les necessitats personals amb dels altres i amb les del context.
  - L'eficàcia de la intervenció en medi obert correlaciona positivament **amb un treball integrat del pensament, el sentiment i la conducta**
  - **"Allò que funciona"** es relaciona amb :
    - L'adequació de les **finalitats i continguts** de la mesura judicial.
    - Amb les **característiques i condicions** del jove i del nucli familiar
    - Amb les **intervencions diferenciades** del tècnic de medi obert
    - Una gestió **eficaç i de qualitat** integra les respostes ecològiques , interpersonals i les estratègies i tècniques del PEI

## CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

- No podem fer una avaluació global del jove sense tenir en compte les característiques i necessitats del seu entorn familiar.
- Per fer una bona i eficaç intervenció en medi obert, cal fer una bona definició dels factors de risc i de protecció de l'entorn familiar.
- Es destaca la importància del psicòleg de medi obert que col·labora amb el tècnic de medi obert en casos, entre d'altres, de violència intrafamiliar.



# CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

## EMO BCN-2

**Línees estratègiques** de futur que caldria impulsar:

- La Llei de suport a les famílies, Llei 18/2003 de la Generalitat de Catalunya de suport a les famílies (DOGC 3926 de 16/7/03), és una **eina fonamental** per a la intervenció, així com els Serveis d'Atenció a la Família
- Es propugna que el treball amb les famílies ha de ser potenciat i treballat des dels **àmbits comunitaris**.

## CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/ COMPLEMENTÀRIES

- Els **recursos normalitzadors** i comunitaris com ara: les dinàmiques grupals, els grups de suport, els grups de paraula, l'intercanvi d'experiències d'ajuda, grups d'ajuda mútua d'entre altres, són **fonamentals** per donar una resposta acurada i adient a les problemàtiques del nucli familiar.
- Hi ha **avantatges i inconvenients** en les diferents tècniques individuals i grupals.
- La Xarxa de Justícia Juvenil ha de **valorar** la família com un element **transversal** al llarg de tota la intervenció, des del moment de l'inici per part d'assessorament tècnic i mediació fins quan finalitzen els processos d'execució de mesures.
- Les diferents unitats d'intervenció de la DGJJ han d'englobar el menor jove com a un **tot integrat**.
- Es planteja que no es pot oblidar la **memòria col·lectiva** del treball en medi obert. Cal iniciar un procés de reflexió i debat en profunditat en relació al model organització

## CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

### VENTIJOL

- És un recurs **d'intervenció especialitzat** des de l'àmbit sistèmic com a visió panoràmica de la complexitat.
- L'objectiu és **evitar la cronificació** de les conductes disfuncionals.
- Cal la implicació de la família entesa com a **recurs preventiu i com a catalitzador de canvis**
- Plantegen les possibilitats i les dificultats de **treballar el canvi** en funció dels diferents contextos d'actuació (context judicial o extrajudicial).

## INTERVENCIIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

- La seva acció familiar es defineix com un **treball** amb la **xarxa** natural, social i de professionals.
- Intervenent majoritàriament amb joves que compleixen mesures de llibertat vigilada.
- L'**èxit** de procés terapèutic passa perquè el jove compregui que n'obtindrà un benefici i aquest és l'aspecte que el motiva.

# CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/ COMPLEMENTÀRIES

## CONCLUSIONS DIFERENCIALS GUILLEM FEIXAS

La família com a **nou repte** per la intervenció en diversos i nous escenaris:

- **Definició:** no pot venir donada per normes externes ni biològiques exclusivament
- **Realitats diverses**
- **La família entesa com a sistemes:** oberta als sistemes externs, en constant evolució i d'una altra banda amb subsistemes (parental, fratries, etc. )
- **Funció o el valor comunicatiu de l'acte delictiu** i el rol que juguen els tècnics de medi obert.

## CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

- El **paper de la justícia i els professionals**: la família pot intentar d'absorbir-los dins la dinàmica del sistema familiar.
- El treball amb un adolescent té moltes possibilitats de **reeixir** si treballem amb la família.
- Totes les famílies disposen de recursos per ser útils a l'hora de construir una solució. Potser alguna família sigui la causa del problema.
- L'important per intervenir és la **singularitat** de la trajectòria històrica i el cicle vital de la família.

## CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

No podem tenir un únic model interpretatiu, sinó que s'ha de comprendre el que passa a la dinàmica familiar

En relació amb els menors no acompanyats, seria important treballar "**imaginàriament**" la vivència de la seva família, quin context de significats té per al jove.

L'atenció a les famílies de manera grupal no implica necessàriament l'estigmatització, sinó que el que cal és parar-los atenció.

## **CONCLUSIONS DIFERENCIALS/ COMPLEMENTÀRIES**

### **Diversos nivells d'abordatge:**

- Adolescent i família (sessions conjuntes quinzenals o mensuals)
- Consultes amb diferents membres
- En tallers (multi) familiars d'assistència recomanada o voluntària.
- En la promoció d'ajuda mútua.



## INTERVENCIONS ESPECÍFIQUES/COMPLEMENTÀRIES

- Històricament, s'ha intervingut sempre amb la família. Era tant gran la problemàtica que s'havia de destriar quina part abordava el tècnic i quina era la part que es derivava a altres serveis comunitaris.
- Malgrat que l'encàrrec judicial s'adreça al menor, la família apareix ja des del primer moment de la intervenció.
- Caldria, doncs, determinar quins són els límits de la intervenció del tècnic amb la família.
- Una altra intervenció destaca que s'ha d'integrar el treball que es fa tant des de medi obert com des dels centres educatius.
- Es destaca que no s'ha comprès bé el treball que es fa a medi obert. Potser no hem sabut explicar-lo. Les càrregues de treball que s'estan duent no possibiliten dedicar-se a altres aspectes tècnics.